

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Poročilo šolskega (naučnega) odseka o peticijah za vpeljavo slovenskega učnega jezika.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visokej zbornici poslancev došle so v tem zasedanji mnogobrojne peticije, katere težé na to, da se vpelje slovenski kot učni jezik, oziroma, da se slovenskemu jeziku na srednjih šolah in učiteljskih razširi poučno okrožje.

Nekoliko teh peticij oddalo se je v predpovedovanje šolskemu odseku, kateri se je o njih korénito posvetoval v dveh sejah, namreč 16. marca in 29. aprila t. l. — Posledek teh posvetovanj izražen je v resolucijah, ki sta na konci tega poročila.

Šolskemu odseku izročene peticije za vpeljavo slovenskega učnega jezika razvrste se tako-le:

a) Peticije iz Spodnje-Štajerskega za vpeljavo slovenskega učnega jezika za učence slovenske narodnosti na srednjih šolah na Spodnjem Štajerskem.

Take peticije poslali so: Trg Mozirje, Rečica, Ponikva, Griže, Artiče, Globoko, Zakot, Kapele, Pleterje, Sela, Sromlje, Stolovnik, Škofja vas, Gabrije, Loka, Loče, Sv. Krištof, Marija Grac, Miha-lovec, Mostec, Sv. Peter, Rigonce, Višnja vas, Pod-sreda, Križe, Sevnica, Zabukovje, Braslovče, Gomil-sko, Gotovlje, Grajska vas, Petrovče, okolica Mo-zirje, Žavec, Bizelj, Celjska okolica, Dol, Sv. Jurij, Sv. Pavel, Sv. Peter, Frankolovo, Lastnič, Svetina, Sv. Martin, Sv. Lovrenc pod Prožinom, Adrijanci, Brebrovnik, Hermanec, Jastrovec, Kog, Sv. Nikolaj, Vitanj, Salovec, Bočna, Gornji grad, Kostrivnica, Hlaponci, Sv. Lovrenc v slov. Goricah, Zagorec, Zakušek, Dragovič, Ljubno, Luče.

b) Peticije za vpeljavo slovenskega učnega jezika na srednjih šolah in učiteljskih v vseh slovenskih pokra-jinah.

Take peticije je poslalo:

Jednajst mestnih odbornikov v Ljubljani (te-legrafično), 440 volilcev in meščanov v Ljubljani, občina Vransko, slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani, občina Št. Jurij na Štajerskem.

c) peticije od leta 1882, ki prosijo za izvedenje resolucij leta 1880 po zbor-nici poslancev sklenenih.

Take peticije so poslali:

Trg Mozirje in okolica Mozirje, Braslovče, Ljubno, Retici, Vočna, Cerknica, Luče, Vransko, Žusen, Janži vrh-Arlica in Grajska vas.

Razen teh peticij predložilo se pa je v teko-čem letu še jako veliko število družih iz Kranjske, Štajerske in Goriške, katere se pa do sedaj še niso izročile šolskemu odseku. To so namreč peti-cije, ki prosijo na podlagi državnih temeljnih zaka-nov za vpeljavo slovenščine v šole in urade, ki tedaj le deloma spadajo v kompetenco šolskega od-seka. Te peticije, katerih utegne biti kakih 100*), oddale so se odseku za jezikovne naredbe, da se o njih posvetoje in stavi predloge. Pozneje pa izro-čile se bodo šolskemu odseku. Da se uže sedaj omenjajo v tem poročilu, je umestno, ker je iz njih jasno razvidno, da je mej slovenskim narodom želja tako splošna, da se slovenskemu jeziku razširi delo-krog, ka je treba to željo resno uvažati in jemati v poštev.

Nasproti tem mnogobrojnim peticijam pa je na drugej strani le šest proti-peticij in sicer: Mestne občine Maribora, mestne občine Ljubljane, Celja, Kočevja, Slovenske Bistrice in Slovenskega Gradca.

*) Zdaj jih je uže veliko več.

Uredn.

Glede prvih petih peticij treba opomniti, da so iste uže rešene vsled sklepa zbornice poslancev. To so namreč peticije od leta 1880 s prošnjo, zbornica poslancev naj odvrne po budgetnem odseku leta 1880 predlagano resolucijo za vpeljavo slovenskega učnega jezika. Zbornica poslancev sprejela je prvo po budgetnem odseku predlagano resolucijo dne 23. aprila 1880, drugo pa 26. aprila 1880.

Peticija št. 2266 (Slovenjegraška) prosi: „Vi-soka zbornica poslancev naj krepko nasprotuje po-slovenjenju srednjih šol v deželah z mešanim prebi-valstvom.“ Glede te prošnje treba opomniti, da gori navedene peticije, kakor tudi po budgetnem odseku predlagane in po zbornici poslancev sprejete resolu-cije težé le na to, da se dijakom slovenske narod-nosti v izvrševanju art. XIX. drž. tem. zakonov od leta 1867 (o splošnih pravicah državljanov) omogoči, uživati kolikor možno pouk v materinem jeziku.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. maja.

Z Jugo se poroča oficijelno od 11. t. m.: Da bi se tudi v južno vzhodnem delu Krivošij od-pravili vstaši, šli so vojaki iz Zubcev tja. Dne 8. t. m. preplezal je oddelek 22. pešpolka pod obstrlajnan-tom Monari di Praga okolico pod Vuči-Zobom; od-delek 16. pešpolka zasel je Orijen. Vuči-Zob bil je močno zaseden po vstaših, s katerimi je Monari za-čel boj, ki se je v jutro ob 9. uri pričel in do 3¹/₂. ure popoldne trajal. Naših vojakov so pali: Mrtev pešec Jovan Babič; težko ranjen pešec Ivan Renlič; lahko ranjen Kocijančič, pešec Trivanovič, pešec Črbarič, vsi od 22. pešpolka.

Vnanje države.

„Journal de St. Petersburg“ poroča, da so vesti o poizkaji **Bolgarije** zelo pretirane. Če bi

LISTEK.

Zanimljive stave.

Stave so pogodbe na srečo, katerih izid je, ali bi vsaj moral biti neznan obema pogojnikoma. Stave sklepajo se po vseh krogih človeške družbe, zlasti pa mej bogataši in takozvanimi imenitnimi stanovi, kjer se stava smatra za „nobel“, za sport. A ne samo v denšnjem veku, tudi v pradavnosti nahajamo uže stave.

Na staroklasičnih tleh, pod vedrim helenskim obnebjem naletimo na zaradi svoje divne lepote slo-večo hetero Lais, katera je nekoč stavila v veselem društvu, da bode modrijana Ksenokrata, ki je bil na glasu zaradi svoje izredne treznosti in najstrožje zmernosti, spravila ob ravnodušnost. Vsilila se mu je v stanovanje proseč ga pribežališča, ker so jej arhontje na sledu, ki jo love. Filozof, ki je brž ko ne kaj slutil, sprejel jo je z največjo uljudnostjo, skrbel je za njene potrebe, kolikor možno, ter delil žljno jedino sobo, katero je imel. A vse še tako rafinirane in zapeljive umetnosti premetene hetere niso motile rav-nodušja Ksenokrata in Lais zapustila je srdita stano-

vanje neomahljivega modrijana in zasmehovana iz-gubila stavo.

Koliko je iznašala stava, nij povedano, gotovo bila je precejšnja, kar pa krasnej Laisi gotovo nij delalo preglavice, kajti po nekem poročilu Ateneja ponudila se je nekoliko let pozneje, da hoče po Aleksandru Velikem razdejano mesto Theben zopet sezidati na svoje stroške.

Pri Rimljanih bile so stave jako priljubljene. V Virgilijevih eklogah čitamo, kako so pastirji skle-nili stavo, kdo mej njimi je boljši pevec. V navadi bilo je celo, da so se pri stavah izpolnjevala gotova pravila. Vsaka stranka snela je zlati prstan, kaker-šnega so vsaj patriciji navadno imeli, raz prst ter ga izročila do izida stave tretjej, ne udeleženej osobi. Na tak način sklenjena stava imela je postavno moč, kakor vsaka pogodba.

Najdrznejša stava bila je ona v Rimu živečega zdravnika Asklepijada, kateri je stavil, da vse svoje življenje zbolel ne bode. Najbolj čudno pa je, če se sme verovati Pliniju, da je stavo dobil, kajti bil je skozi vse življenje zdrav ko riba in v visokej sta-rosti umrl je vsled nesrečnega padca. To stavo bilo je sicer težavno nadzorovati in Asklepijada zasledo-vati, a slučajni nerazrušljivega zdravlja niso redki in

misлити si moramo, da je mož gotovo živel neobičajno redno in zmerno.

Bolj znana, nego navedene, je slavnoznana stava mej egiptovsko kraljico Kleopatru in njenim dragim prijateljem Antonijem, vsled katere je divno krasna kraljica pri nekem obedu največji do sedaj najdeni biser (perlo) v vrednosti pol milijona tolar-jev razpustila v kisu (jesihu) in popila na zdravje Antonija. To je bila menda najdražja pijača, kar svet stoji.

V Genovi bile so v prejšnjih časih običajne stave, od katerih utegne izvirati naša ljuba in toli-kokrat preklinjana loterija. Senatorji, ki so vkupno z dožem vladali republiko, volili so se tako-le: Li-steki z imeni 110 plemenitnikov vrgli so se v ša-rico in deček z zavezanimi očmi potegnil je zapored pet listkov. Čegar ime je bilo na listku, ta postal je senator. Ta volitev bila je povod mnogim in visocim stavam. Ta stavil je na jedno ime, drugi na dve imeni, tretji na tri, četiri, marsikateri na vseh pet imen. To so bile uže takrat ambe, terne itd., samo s tem razločkom, da se je takrat stavilo na imena, dan denes pa na številke.

V Genovi, kjer se je tedaj najvišja oblast vo-lila na podlagi hazardne igre, se vender o dveh

bil položaj tam doli res tako nevaren, ne bil bi knez zapustil dežele.

Vzhodna Rumelija ostala je to leto s svojim danjem Turčiji na dolgu in Turčija poslala je Aleko-pašo, da poižve, kaj je temu uzrok in da skuša kolikor možno hitro dobiti zaostali danj. „Marrica“ bridko toži o finančnem stanju provincije, kakatera bode v tekočem letu imela primanjkljaja okolo dvajset tisoč pijastrov. Uzrok temu je danj. Svota 240 000 funtov, kolikor znaša danj, se komaj v ugodnem letu vkup dobi.

Kakor se zdaj kaže, prestalo bode zdanje Gladstonovo ministerstvo tudi **dublinsko** afero. Konservativci ne kažejo posebnega veselja nastopiti zdaj vlado, in vedno bolj se utrja mnenje, da bode zdanja vlada tudi nalogo popolnem rešila, katero je tako srečno reševati pričela. Vnanji listi pečajo se še vedno mnogo z irskim vprašanjem. Pariški „Citoyen“ meni, da bodo Irci vendar le zmagali in zadobili po toliko letih sužnosti svobodo.

Kakor je uže poročal brzojav iz **Carigrada**, imenovan je Server-paša poslanikom za Dunaj. Turčija izgubi baje v njem jednega izvrstnih državnih uradnikov. — General Blum-paša, znani zgraditelj novejših turških trdnjav, prosil je odpusta in ta se mu bode skoro gotovo tudi dovolil. Blum je bil neki užaljen, ker nij avanziral.

Skoro vse novine bavijo se danes obširno z **egiptovskim** vprašanjem, kajti slednji telegrami glasili so se kratko, a povedali silno mnogo: V Egiptu vnela se bode revolucija! Diplomatični krogi uvidevajo, da je situacija v Egiptu resna, a do sedaj nij bilo povoda, da bi se bili razgovarjali in posvetovali o vmešavanji, ker se prvi koraki pričakujejo od strani vzhodnih vlastij, osobito od strani Francije. Razprave, ki so se v slednjem času vršile mej raznimi dvori, kažejo, da se bosta Anglija in Francija le tedaj vmešali v egiptovske zadeve, če bode to v soglasji veledržav. In drugi kabineti so sklenili na dalje prepustiti diplomatično vodstvo vladi v Parizu in Londonu. In pred večerajšnjim je v francoske zbornici odgovoril na Villeneuvejevo interpelacijo ministrski predsednik, da se Francija ne bode dotaknila nezavisnosti Egipta, odločno pa se mora postopati.

„Times“ poročajo iz Aleksandrije: Notablom se prigovarja, naj bi podpisali peticijo, v kateri se zahteva, naj Khedive odstopi in naj se imenuje sin Abbas-paše z konselnim predsednikom kot vladarjem in Arabijem kot guvernerjem mej mladoletnostjo, Khedive odbija vsako občevanje z ministri. Mej Evropejci vlada velik nemir; mnogo družin zapušča Kajiro.

Dopisi.

Iz Dobropolj 10. maja. [Izv. dop.] Kakor se tukajšnjim županom poroča, bodo vsled ukaza c. k. finančnega ministerstva, tukajšnja zemljišča po poročevalcu reklamacijske komisije deloma pregledovala se, in to baje zato, ker se vis. finančnemu ministerstvu vcenitev prenizka zdi. Ako se v ozir jemlje, da je cenilna komisija v Kočevji, obstoječa iz cenilnih mož, katerim so tukajšnje razmere natančno znane ter ako se v nepristranost dotičnih mož

zapatiti more, se sme trditi, da je dotična cenitev popolnem opravičena. Ozirali so se cenilni možje na vse okoliščine, na kakovost zemlje, na klimatične razmere, katere tukaj gotovo niso ugodne, ker smo, žal, 11. maja zopet slano imeli, katera gotovo nij koristila raznim poljskim rastlinam. Dotičnemu gospodu poročevalcu posebno na srce pokladamo, naj jemlje ozir na tukajšnjo zemljo, katera je brez vsakega humusa, peščena brez vse rodovitnosti; jedino dobro lastnost imajo zemljišča tukaj to, da v ravnini leže; blizu okoli stoječi hribi pa prouzročujejo mraz še meseca maja in zgodaj v jeseni. Opomniti nam je še, da v Velikolaškem, Ribniškem in Kočevskem okraji ne rodi ajda, še prašna ne, da ne govorim o drugih pridelkih; kar imajo drugi okraji n. pr. Litijski, Kamniški, Kranjski, da molčimo o okolici Ljubljanskej.

Da je nij v vseh Dobropoljah njive, da bi ne bila kamenita, to je dokazano. Če se dalje dotična tarifa pretresuje ter naš okraj primerja drugim sosednjim okrajem, kateri imajo mnogo milejše klimatične razmere, ne more se misliti, da je tukajšnja vcenitev prenizka, ampak trditi in tudi dokazati bi se dalo ravno nasprotno. Da je bil politični okraj Kočevski do zdaj z zemljiščnim davkom preobložen, to je merodajnim krogom gotovo znano. Ko bi se tukajšnja vcenitev le kolikaj predrugačila, izgubila bi cenitev vsega cenilnega okraja Kočevskega pravo podlago ter enakomernost, katera je zdaj posameznikom na škodo in krivico. Da je ime Dobropolje res lepo glaseče, in da je lepa tudi lega, to je res, ali komur so znane dotične razmere klimatične, kakovost zemljišč in nerodovitnost, bi rajši glasoval za znižanje, ker povišanja davkov bi mu ne dopuščala poštena vest.

Celemu okraju Kočevskemu z Dobropoljem vred je ključ v Beču, kašča pa v Ljubljani. Nij treba daljnih dokazov, saj se je slavna reklamacijska komisija mogla prepričati uže iz aktov cenilne komisije, da se je tukaj vcenitev vršila popolnem po postavi, namreč, da vsak le toliko davka plačuje, kolikor nosi zemljišče v resnici čistega dohodka. Konečno visoko vlado ponižno prosimo, naj nas vzame v svoje varstvo ter bremen, katerih bi prenašati ne mogli, ne dopusti nalagati na naša trudna pleča.

Iz Celja 12. maja. [Izviren dopis.] V št. 106. Vašega lista je v dopisu iz Celja nekoliko o izletu tukajšnjih dijakov v Laški trg omenjenega. Ker se pa v tem dopisu več pomot nahaja, se vidi, da dopisovalec v tem nij dobro bil poučen. Hočem torej to nekoliko pojasniti, da ne pridejo slovenski dijaki na slab glas.

Celi dan se so Slovenci in Nemci skupno zabavali; zadnji so tudi, kakor so jim Slovenci svetovali, odstranili svoja hrastova peresa, in vse se je mirno vršilo. Pele so se slovenske in nemške pesmi,

a zadnjih nobena graje vredna. Da se nij več slovenskih pelo, bil je uzrok ta, da je manjkal potreben basist (Slovenec). Moral ga je drug (Nemec) nadomestiti; ker pa ta nij vseh znal, jih je moralo nekaj izostati.

Pri odhodu pa ob 1/2 9. uri zvečer začne že zadnjič imenovani Kinsele „die Wacht am Rhein“ peti. Akoravno je bil vinjen, se vendar vidi, da govori resnično pregovor „in vino veritas“. Slovenci tega petja ne trpijo ter ga posvarijo; a on reče, da so Slovenci tudi pred nekaj leti, tedaj ko jih je toliko kaznovanih bilo, rusko himno peli.

S tem je sam rekel, da hoče on tudi tako kaznovan biti. Na to drugi soglasno „Hej Slovenci“ in „Naprej“ zapojejo. Da se torej Slovencem ne sme oporekati, da so ono pesem peli, je dosti dokazano. Pa žalostno je, da so pozneje med vožnjo onemu pevcu tudi dijaki pomagali, katerih še otročji glas dosti kaže, kakovi možje so to. Sploh zdaj nemški dijaki svoje glave previsoko nosijo in se s svojo „Bildung“ bahajo. Pa kakova je ta „Bildung“, kaže sledeč dogodek. Ea tak Nemec više gimnazije je namreč nekega mimo gredočega gospoda iz šolske izbe imenoval „slovenischer Trottel.“

Se spodobi to dijaku, posebno pa takemu, kateri se hoče šteti mej najbolj omikane? Ali se spodobi, tako iz šolske izbe na ulico kričati? Navada capinov je, drugim priimke dajati; ako pa tak dijak tudi tako počenja, v čem se odlikuje od teh? Le v imenu „Student“; v glavi pa je prazna slama.

Z Dunaja 12. maja. [Izv. dop.] (Iz državnega zbora. Skupnega finančnega ministra še nijmamo. Ovacije za dr. vit. Neuwalda. Strog ukaz predsednika višjega državnega sodišča na Dunaji.) Poslednje dni je v državnem zboru prav hitro vršila se razprava o carinskem cenilniku. Včeraj je veliki in težavni zakonski načrt bil končan. Tudi uvodni zakon (Einführungsgesetz) bil je sprejet, kakor ga je predložil carinski odsek. Pri §. 18. poslednjega zakonskega načrta predlagal je poslanec Schwab, naj bi novi carinski zakon stopil s 1. julijem t. l. postal veljaven. Ta predlog bil je popolnem nesmiseln. Zakon, po katerem zvišala se je carina za nekatere inostrane predmete, veljaven je samo do 31. maja. Za jeden cel mesec bi torej za inostrane stvari, kakor kavo, itd. ne plačevalo se nobene carine. Razvidno je, da bi na ta način država trpela škodo, ako bi se bil vzprejel Schwabov predlog. §. 7. uvodnega zakona ustanovljuje, da za dobo, kedar bi bila za žito slaba letina, avstrijsko in ogrsko ministerstvo po mejsebojnem sporazumljenji žito smeta oprostiti carine. Zato je Hallwichev predlog, naj se nekatere dežele na meji oprost

➤ Dalje v prilogi. ➤

štvarih nij smelo sklepati stav, namreč o sreči zakonske zveze in o prekmorskih podjetjih. Kar je bilo v Genovi dovoljeno, namreč stava o volitvi magistrata, to bilo je v Benetkah prepovedano. Jednaka prepoved veljala je nekdanj v Rimu, kjer se nij smelo staviti, kdo bode novi papež, kdo bode izvoljen kardinalom.

Znamenito stavo sta pogodila nekdanj grof Saillaut in princ Condé. Prvi obvezal se je, da v šestih urah od vrat v St. Denis do Chantillya (10 milj od Pariza) in nazaj prejaše dvakrat. Stava iznašala je 10.000 tolarjev. Veliko zastavilo se je tudi mej gledalci, za in proti bil je stavljen jeden milijon. Grof bil je prepasan in vsa trupla imel je povezano, v ustih pa svinčeno kroglo, da se mu prehitro ne osuše. Po poti bili so pripravljeni novi konji in vsaka mogoča ovira bila je odstranjena. V St. Denis na vratih bila je obešena ura, da se čas natanko določi. Grof hitro odjaše in kmalu ga nij bilo več videti; na postajah skočil je raz upehanega konja na novega, da se niti tal nij dotaknil in če je videl, da je konj čil in isker, spodbadal ga je še z ostrogami. Prejahal je določeno daljavo še 18 minut pred dogovorjenim časom in je potem jahal še v Versailles poročat kralju, ki se je zelo zanimal za stavo, svojo zmago. Pet mesecev pozneje

umrl je grof in zdravniki so trdili, da je ta ježa bila usodepolna za njegovo življenje.

Angleži so kar strastni na stave. Zato naj priobčim stavo iz angleških vojaških krogov. Mej angleškimi častniki v B. v Indiji znan je bil lord M. zbog svojega bogatstva in svoje nenavadne sreče pri stavah. Nekega dne obišče prijatelja S., tudi častnika, kateri pa je bil baš za nekoliko trenutkov zadržan, tako, da je moral M. čakati v predsobi. Ko je prišel S., razgovarjata se in M. odšel je domov. Zvečer prideta skupaj v klub in S. vpraša lorda M.: „No, kako ti je dopala moja garnitura, ki si jo videl v predsobi?“ — „Dobro, a previsoka je, 28 palcev, to nij lepo.“ — „Saj nij 28, ampak le 26 palcev visoka,“ odvrne S. — „Kaj staviš, da je 28 palcev visoka?“ vpraša M. — „Deset tisoč funtov šterlingov,“ reče S. — „Dobro, stava je sprejeta, gospodje ste priče,“ s temi besedami se obrne M. do navzočih. Ti prikimajo in M. in S. sežeta si v roko. „No, zdaj pa le plačaj, stavo dobil sem jaz, pravi na to M., kajti denes zjutraj, ko sem te obiskal, premeril sem tvojo garnituro, natančno 28 palcev!“ — „Nikakor ne,“ odgovori S., „kajti ko si ti meril, opazoval sem te skozi ključavnico ter koj po tvojem odhodu vse komade svoje garniture prižagal za dva palca, tako, da je sedaj le 26 palcev

visoka!“ — Tudi pri originalnih Amerikancih nahaja se ta sport. Nek Amerikanec dresiral je ujeto žabo na skok, da je delala res nepričakovano dolge skoke. Prijatelju, ki ga je obiskal, pokaže ponosno svojo žabo in ga vpraša za sodbo o njej. A ta meni, da to nij nič posebnega, kajti marsikatera žaba skoči še dalje. Po kratkem razgovoru pogodita stavo. Na določeni dan prinese prijatelj svojo žabo in podasta se na vrt, kjer je bila dresirana. Postavita žabo tik žabe in na dano znamenje skoči prijateljeva precej daleč, a dresirana se niti ne gane. Vse kričanje in drezanje je zaman. Lastnik dresirane žabe plača stavo in ko prijatelj otide, začne preiskovati svojo trdovratnico in kmalu zapazi, kako ga je ukani prijatelj. Dresirano žabo vedel je skrivaj napolniti s samimi šreteljni in zaradi te svinčene teže revica nij mogla niti ganiti se. S.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

(Dalje.)

XIV.

Ko je isto jutro stopila Marijana iz svoje sobe, zapazila je Neždanova, ki je oblečen sedel na po-

žitne carine, odveč. Vlada meni, da bodo, kedar bode gosposka zbornica zavrgla Hallwichev predlog ter vzprejela vladin načrt, tud' Dalmatinci in tirolski poslanci glasovali za žitno carino, kakor jo predlaga vlada. Denes bode se carinski zakon v državnej zbornici čital tretjič; jutri ima se o njem posvetovati gosposka zbornica, katerej odmerjen je za razpravo o novem carinskem cecilniku cel teden. Po enem tednu bode, ako gosposka zbornica zavzame Hallwichev predlog, ta zakonski načrt prišel zopet v državno zbornico.

Poslanec vitez Schönerer oddal je včeraj dve peticiji zoper naseljevanje ruskih židov v Avstriji. Na jedneji bilo je samo 9 podpisov. Židje se tem peticijam prav rogaajo. Za prečitaneje peticij in zabilježenje v zapisnik glasovalo je komaj katic 20 poslancev. Mej temi bila sta Fürnkranz in Löblich. Večinoma glasovali so konservativci za prečitaneje peticije. Izmeje Čehov bilo je katic pet.

Skupnega finančnega ministra mesto je še prazno. O grofu Coroniniji je novinstvo omolknilo, zato pa Magjari agitujejo za brata ogrskega ministerskega predsednika Tisze. Najljubše bi Magjarom se ve da bilo, da bi ostal Szlavy, kajti poslednji je za Magjare prav dobro ministroval.

Za bivšega Dunajskega župana dr. viteza Newalda, ki je od zatožbe v pravdi o požaru gledališča na ringu bil oproščen, napravljajo se mnogoštevilne ovacije. Čestitat mu hodijo deputacije iz raznih mestnih okrajev; mestno svetovalstvo bode dalo napraviti sliko Newalda, ki bo se tudi v svečanostnej dvorani mej bivše župane mesta Dunaja dejala.

Predsednik dunajske višje sodnije baron Streit je nedavno podložnim sodiščem poslal ukaz, v katerem nemarnost nekaterih sodišč silno graja. Ukaz bil je samo za sodišče izdan; nekdo pa je ga poslal dunajskim listom, kojim bil je se ve da prav po godu. V ukazu se pravi, da je pri dunajске deželnej sodnji referent „der durch vierzehn unbearbeitete Processe excelsirte;“ Okrajna sodišča na deželi stavi dunajskim mestno delegiranim sodiščem v izgled. O bagatelnem sodišči v trgovinskih zadevah na Dunaji, pri katerem je sin bivšega ministra barona Hye glava, pravi, da je delavnost tega sodišča „eine wahre Ironie auf die Intentionen des Gesetzes“. Mladi Hye je tako užaljen, da je koj odložil svoj referat ter prosil za disciplinarno preiskavo. Okrajno sodišče v Mödlingu je tako, da je baron Streit o njem rekel, „dieses Gericht verdient hiemit wol an den Pranger gestellt zu werden“. Mej uradniki je vsled tega cela revolucija zoper predsednika dunajskega vi-

šjega deželnega sodišča. Ljudstvo pa je vse na njegovej strani.

Domače stvari.

— (Kegljanje na dobitke pri „Zvezdi“) napreduje nepričakovano dobro. Do sinoči bilo je izkegljanih 2325 serij. Ker traje kegljanje samo še do 21. t. m., v kateri dan bode slovesen sklep, pri katerem bode sodelovala vojaška godba, ker je čisti donesek namenjen v korist „Narodnemu domu“ in je gospod Ferline vsled tega blagodušno prepuštil kegljišče brezplačno, opozarjamo prijatelje kegljanja na to ugodno priliko. Dobitki jako okusno v salonu razstavljeni so zares lepi in izdatni. Tedaj bistro oko, krepko roko in dobro srečo.

— (Svarilo.) Od zakupa užitninskega daca za Kranjsko izvemo, da se po nekaterih krajih klaticjo sleparji, ki se izdajajo za dacarje in od krčmarjev jemlje vinski dac. S tem so krčmarji oškodovani, ker morajo pravemu dacarju še jedenkrat plačati, kadar pride. Taka sleparija se je mej drugimi tudi v Šmariji na Dolenjskem te dni zgodila. Vodstvo dacarsko tedaj svari pred takimi sleparji in opomina krčmarje, na ne plačajo daca tujcem in tudi nikomur drugemu ne, kdor ne odda za sprejeti denar pobotnice, nakateraj je pritisnen v višnjevej (plavej) barvi (kranjski) c. kr. orel, da se varujejo škode.

— (F. M. L. baron Beck,) načelnik generalnega štaba, pride iz Škofje Loke, kjer bode prenočil na Štemarjih, 14. t. m. v Ljubljano.

— (F. Z. M. baron Khun) pride 15. t. m. ob 5. uri z brzovlakom v Ljubljano. Zjutraj ob 7. uri bode ogledal na velikej gmajni pri Kaltenbrunu vojake ljubljanske garnizije, 16. t. m. se odpelje v Kamnik, od koder se vrne v Ljubljano in potem odpelje v Trst.

— (Gosp. dr. Ivan Pitamec) se kot odvetnik ne bode naselil v Radovljici, kakor smo poročali zadnjič, ampak se je odločil definitivno za Postojno, kjer smo uže davno pogrešali narodnega odvetnika.

— (Imenovanje.) G. Fran. Ibovnik, pristav kaznilnice v Kamniku, imenovan je kontrolorjem v kaznilci v Ljubljani.

— (Odlikovanje.) G. Josip Devetak, župan v Tolminu, dobil je zlati križec za zasluge s krono.

— (Mestni živinozdravnik g. Kraft), ki pijančevaje uže dva dni nij opravljal službe, bil je včeraj suspendiran in otšel, kam, se ne ve. To je isti mož, katerega je mestni odbor kljub ugovoru narodnih odbornikov preziraje domačine vzel v službo, da-si nij bil zmožen slovenščine. Služba se zdaj razpiše na novo.

— (Nek slepar) se klatic po okolici ljubljanskej ter kmetom ustno naroča, da morajo v Ljubljano k gospodski zaradi urejenja davka ter zahteva navadno sodnijsko dostavnino. Ko pridejo kmetje k gospodski, zvedó, da nijso vabljeni, da si je slepar to le izmislil v ta namen, da jih je goljufal za dostavnino 17½ kraje. Veliko kmetov je uže tako oškodovanih, a slepar še nij pod ključem.

— (Sreča.) Naš someščan mesar g. Počivalnik zadel je pri zadnjem žrebanji dunajske konjske loterije na št. 42.102 lepega konja valaha, z imenom „Mohrenkopf“ vrednega 500 gld. Konj je na potu v Ljubljano in se bode „Pri avstrijskem cesarji“ kazal vsacemu, kdor kaj pokloni za „Narodni dom“. G. Počivalnik imel je le jedno srečko, katero je kupil „pri Zvezdi“ za 1 gld.

— (Izkopane kosti.) Za franciskanskim vrtom, kjer stavbena družba dela nov kanal, izkopali so mnogo konjskih kosti, katere delavci pridno nabirajo in prodajajo.

— (Zabava slovanskega pevskega) društva na Dunaji, ki bode soboto 13. maja v dvoranah restavracije „zur Stadt Wien“ Josefstadt, Langegasse 15., bode vrlo zanimiva. Društvo poje pet slovanskih zborov; pri zabavi bodo sodelovale pevka gospica Ana Hradilova; gg. Kulkala in Marke, člana orkestra c. kr. dvorne opere, igrata na flauti; perovodja g. A. A. Buchta pel bode solo; Buchta, Radnicki, Selig in Stecher, članovi c. kr. dvorne opere igrajo na gosli; hanaški kvartet poje dva in slovenski oktet dva zbora. Začetek je ob 8. uri zvečer.

— (Popolni solnčni mrak.) Prihodnjo sredo dne 17. t. m. občudovati bomo zopet mogli znamenito prikazen, da bode solnce popolnem zatemnelo. Slnčni mrak se prične v jutro ob 5. uri 55 minut in se konča ob 11. uri 27 minut dopoldne. Popolni mrak pa se začne ob 7. uri in traje do 10. ure 25 minut dopoldne.

Prvi mali letošnji izlet „Sokola“ bode v nedeljo dne 21. t. m. dopoldne ob 2. uri v Velče. — Dalje opozorujemo vse one č. gg. Sokolovce, kateri želé izleta o Binkošti v Zagreb udeležiti se, in se do sedaj še nijso oglašili, da blagovole to nemudoma storiti, namreč najdalje do 18. t. m. — Oglasila sprejema iz prijaznosti društveni blagajnik g. J. Geba, urar v Slonovih ulicah.

V Ljubljani, dne 13. maja 1882.

Odbor „Sokola“.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Kajira 13. maja. Zbornica notablov (imenitnikov) se brani sniti se, če se postavno

čivalniku. Z jedno roko podpiral si je glavo, a druga ležala je ko mrtva na njegovih kolenih.

Stopila je k njemu.

„Dobro jutro, Aleksej . . . Kaj ti se celo noč slekel nijsi? Nijsi nič spal? Revež?“

Neždanov odprl je počasi očesa in jo ljubo pogledaval.

„Jaz se slekel nijsem in tudi spal nijsem.“

„Si li bolan? Ali . . . so to nasledki včerajšnjega dne.“

Neždanov odkimal je z glavo.

„Od onega hipa, ko je vstopil Solomin v tvojo sobo, nijsem več spati mogel.“

„Kdaj je to bilo?“

„Sinoči!“

„Aleksej, ti si ljubosumen? To je nekaj novega. In — baš lep čas si za to izbral! On ostal je pri meni jedva četrt ure — a ta čas govorila sva o njegovem sorodniku, tistem popu in kde bi se mogla poroka vršiti.“

„Da je samo četrt ure ostal, znam; jaz sem videl, ko je šel, tudi ljubosumen nijsem, o ne! — A vender od onega hipa nijsem mogel spati.“

„A zakaj ne?“

Neždanov je molčal.

„Ves čas sem . . . premišljeval . . . in premišljeval?“

„O čem?“

„O tebi . . . o njem . . . in s samem sebi.“

„In kaj si ukrenil?“

„Naj ti li to povem, Marijana?“

„Kaj pak, da.“

„Mislim sem, da sem vsem na poti . . . tebi, njemu . . . in samemu sebi.“

„Meni! Njemu! Kaj hočeš s tem reči, znam, akopram si trdil, da nijsi ljubosumen. — Ali: tebi samemu?“

„Marijana! V meni sti dve osobi, od katerih ne pusti druga drugo živeti. Mislim, da bode najbolje, ako obe nehati živeti!“

„Aleksej, prosim te, ne govori tako, bodi pameten! Kakšno ti je veselje, mučiti samega sebe in — mene! Zdaj ne smela bi o nič drugem misliti, nego o tem, kaj nama je storiti . . . dolgo ne bodeva v miru.“

Neždanov prijel jo je za roko.

„Sedi k meni, Marijana, in govoriva prijateljski . . . dokler še moreva. — Zdaj še utegneva. Mislim, da je dobro, ako se izgovoriva — akopram obično vsako tolmačenje stvar še bolj zmedi. Ti pa si razborno dekle; ti me bodeš razumela — in kjer ne bodem vsega povedal — mej reki čitala. — Sedi!“

Neždanovljev glas bil je jako miloben in ljubezljiv a v očeh neprestano v Marijano uprtih izražena je bila srčna naklonjenost.

Sela je rada k njemu in ga za roko prijala.

„Hvala ti, Marijana; a zdaj slušaj. — Dolgo ne bodem te zadrževal, ker sem uže to noč vse premislil, kaj ti bodem rekel. — Slušaj. — Ne misli, da mi dela včerajšnja pogodba kakšne skrbi; bil sem gotovo smešen in — gnusen; ali slabega in podlega si ti nič o meni mislila nijsi — saj me poznaš. — Včerajšnja dogodba delala mi nij nobenih skrbi; — to nij res . . . delala mi je mnogo skrbi; — ne ker sem prišel pijan domov; — pač pa zato, ker sem s tem svojo nesposobnost za naše podjetje izkazal. — Ne samo zato, ker ne znam piti kakor zna vsak pravi Rus, ne — nego v obče, v obče! — Marijana, mislim, da mi je dolžnost ti reči, da ne verjamem več v mogočnost našega podjetja, zaradi katerega sva utekla iz one hiše. Da sem resničen: ohladen sem bil uže tedaj, ali tvoja navdušenost in ognjevitost me je zopet vzbudila; — zdaj ne verujem več, ne, jaz ne verujem več v to stvar!“

Pokril je obraz s prosto svojo roko in umolknil.

Tudi Marijana je molčala in gledala v tla.

(Dalje prihodnjič.)

ne skliče. Arabi tedaj namerja Khediva odstavi s silo. Če bi Turčija namerjala posredovati, zasel bode Arabi z vojaki mestno trdnjavo in vzel seboj najmenitnejše turške paše kot tale (Geiseln).

Berolin 13. maja. Požar uničil je higijsko razstavo pri Moabitu popolnem. Škoda požara se ne more preračunati. Tri petine razstavljenih rečij je pogorelo. Zavarovana vrednost pogorelih predmetov znaša dva do tri milijone mark. Človek nij zgorel nobeden.

Za trganjem po udih in na čutnicah boleha jočim! Uže večkrat smo omenili na tem mestu fluja da proti trganju po udih, katerega izdeluje g. Fran Kvizda, c. kr. dvorni založnik in okrožni lekar v Korneuburgu. Kakor vedno dobajajoči atesti kažejo, je ta preparat gotovo uspešno sredstvo proti trganju po udih in proti revmatizmu. Zaradi mnogih in istinito iznenadnih uspehov, ki so se dosegli s Kvizdovim fluji dom proti trganju po udih, povprašuje se tako zelo po njem, da je moral g. Kvizda zaloge svojega preparata zdato pomnožiti in se zdaj dobi v vseh lekarnah Avstro-Ogrske. (666—1)

Gospodu **Franu Iv. Kvizdi**, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

Pri današnji naročitvi 100 zavrtkov Vašega *izvrtne* in jedinega Korneuburškega praška za živino čutimo se vsled večletne skušnje in uspešne uporabe pri vseh svojih ne malobrojnej živini, dolžne izjaviti se, da nijamo temu Vašemu izvrtnemu prašku za živino zahvaliti samo vedno nje zdravje, marveč osobito veselo nje rejo.

Spolnjuje s tem prijetno svojo dolžnost, se podpisujemo

Kneza Salma kinetijstva ravnateljstvo: **Gawalowsky**. (217)

V Rajci. Glede zalog opozarjamo na inserat: „c. kr. conc. Korneuburški prašek za živino“ v današnjem listu.

Dunajska borza

dné 13. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Papirna renta	76	gld.	65
Srebrna renta	77	"	55
Zlata renta	94	"	40
1860 državno posojilo	131	"	—
Akcije narodne banke	828	"	—
Kreditne akcije	345	"	70
London	119	"	90
Napol.	9	"	52 1/2
C. kr. cekini	5	"	64
Državne marke	58	"	60
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119
Državne srečke iz l. 1864	100	"	174
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	"	30
Ogrska zlata renta 6%	119	"	85
" " 4%	89	"	30
" papirna renta 5%	87	"	—

Tuji:

12. maja.

Pri **Slonu**: Globočnik iz Železnikov. — Klein, Wellisch, Sniger, Stern, Sor, Hirsch z Dunaja. —

Evropa: Hadschiconsta iz Trsta. — Pri **Malič**: Schwalb, Reif iz Brna. — Rehm z Dunaja. — Heineman iz Berlina. — Wretschko iz Maribora. — Pri **avstrijskem cesarji**: Zagorjan iz Starega trga. — Hauptman iz Zagreba.

Gostilnični vrt „pri Virantu“

na sv. Jakoba trgu.

Uljudno podpisani se zahvaljuje svojim častitim gostom in slavnemu p. n. občinstvu za dosedanje mnogobrojno obiskovanje in ob enem naznanja, da odpre **14. maja** popolnem novo opravljen in senenat

gostilnični vrt s kegljiščem.

Kakor doslej, bode i nadalje postrežba pri podpisnem skrbna, dobra in točna; postregel bode s svojimi v obče kot izvrstno priznanimi jedili, zjutraj opoludne in zvečer, z dobrim pravim **bizeljskim vinom** in s priljubljenim **marcnim pivom iz Mengša**. Kegljisce se da družbam tudi za ves večer na razpolaganje. — Za mnogobrojno obiskovanje se priporoča

Anton Miculinič, po domače Tone,

(322—1)

gostilničar „pri Virantu“.

Do 1. junija in od 1. septembra so tarifi za stanovanja za 25% znižane.

Zdraviljišče

KRAPENSKE TOPLICE

na Hrvatskem (poštna in brzojavna postaja).

To kopelišče je od Zidanimost-Siseške železniške postaje Zaporežice 3 in od južno-železnične postaje Poličane 4 1/2 ure oddaljeno. **Akratotherme** tega izvoda, dosežajoče 30° do 35° R., imajo nedosežno zdravilno moč zoper **protin, kožne in bolezn** vsled ran, hronični morbus, brightii, patologične procese ženskih spol-**skih organov**, revmatizem in njega posledice, nevrologije itd. Zdravstveni zavod je odprt od 1. aprila do konca oktobra ter dajejo veliki basini, posebni marmorni čebri in duče-kopelji, stanovanja, restavracije, velike obedne in biljardne dvorane in godba, lekarna, park itd. vsak moderni komfort v polni meri. Od 1. maja vozijo mej tu in železniško postajo Poličane poštini omnitusi po dohodu dunajskega poštnege vlaka ob 10. 1/4 uri zjutraj ter sprejemajo kolikor je osob. **Voznina 3 gld. od osebe**. Za vsak drugi vlak so na razpolaganje priročni vozovi. Od 1. junija dobivajo se v Zaporežicah ob dohodu vsakega vlaka vozovi za v Krapenske Toplice. Na vprašanja o toplicah odgovarja topliško vodstvo in topliški zdravnik, zdravstveni svetnik **dr. Edgar pl. Aigner**. Zdraviljiške brošure dobé se v vseh knjigoprodajalnicah, prospekti pri kopeljskem vodstvu.

Krapenske Toplice, meseca aprila 1881.

(224—2)

5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	"	30
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	"	50
Kreditne srečke	100	gld.	177
Rudolfove srečke	10	"	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	128
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	226	"	—

Gostilnica-restavracija,

popolnem opravljena, v najboljšem prometu, z lepimi prostori, ledenico, kegljiščem in nadrobno prodajo tabaka, 20 korakov od železniške postaje, v veliki trške občini Spodnje Štajerske, se zaradi družinskih razmer prodaja ali proti kaveji da na več let v najem.

Natančneje pove

(315—) **Ivan Lenhardt**, gostilničar v Rajhenbergu v Spodnji Štajerski.

Na prodaj je

osem sodov,

7 po 40 veder stare mere, jeden čisto nov drži pa 70 veder, vsi so v prav dobrem stanju. Nadrobneje se izve pri administraciji „Slov. Naroda“. (310—1)

Hiša z vrtom,

shrambo za steljo in vozovje in jednim travnikom prodaja se iz proste roke. — Natančneje izve se pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (317—1)

PETER TOMANN

priporoča iz svoje zaloge

nagrobne spomenike

od 5 gld. više za vsako ceno.

V zimskem času prodajajo se spomeniki za 30% ceneje, kakor v letnem času. (287—2)

ADOLF EBERL,

fabrikant oljnatih barv, laka in firneža.

Prodaja na debelo in drobno.

ZALOGA: (270—3)

V Ljubljani, na Marijinem trgu, poleg Franciškanskega mostu.

Lastnike

lepih hrastovih tramov

prosi njihove adrese in cene

(313—2) **S. Weis v Žižkov pri Pragi.**

Oznanilo.

Usojam si naznanjati, da sem

fotografični atelier

gospe vdove **Krachove** v Gledališkej ulici št. 6 v najem vzel.

Po mnogoletnih izkušnjah, kajti delal sem v velikih delalnicah, pridobil sem si veliko spretnost, o čemer se lahko vsakdo prepriča.

Slavno občinstvo torej vabim, naj me obilo počasti s svojimi naročili; obetajoč najboljšo postrežbo in najlepše izdelovanje, omenjam še, da izdelujem fotografije v vsakej velikosti, najmanjše kakor tudi v popolnej velikosti.

Spoštovanjem

Matija Mohr, fotograf.

(266—3)

Izurjeni in pridni

zidarji

se sprejmo na zidališčih kranjskega stavbenega društva v Ljubljani, v Litiji, v Bledu in v Kranji. (223—1)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—16)

Preselitev kavarne.

Udano podpisani javlja slavnemu p. n. občinstvu, da se je ob sv. Juriji preselil s svojo **kavarno** iz Levčeve hiše

na **Dunajsko cesto v Fröhlichovo hišo**.

Priporoča se slavnemu občinstvu, da bi ga tudi v tej novej kavarni z obilim obiskovanjem počastilo, ter obeta, da bo skrbel za točno in dobro postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Mariacher, kavarnar.

(320—1)

K sêzoni

priporoča udano podpisani svojo dobro asortirano zalogo

solnčnikov

v čudovito lepe in velike izbiri po najnižjih cenah. 8- kakor tudi 12- ali 16-delnih, priproste kakor tudi elegantne na zlatih in srebrnih podstavkih. Dalje

solnčnike za gospode, dežnike

v mnogobrojnej izbiri vseh velikostij, barv in iz raznotere robe, kakor: iz bombaža, alpaca, clotha, polusvile, svile, double-face svile z notranjo krajno bordiro, iz gumi-tvarine itd., z modnimi palicami.

Posebno je priporočati tako priljubljene in praktične

patent-paragon-avtomat-podstave

za dežnike kakor tudi za solnčnike za gospode.

Novosti pri dežnikih: Paragon-avtomat s patent-titania-palico, samozapiralec (patent. velox) i. d. so v izbor v zalogi.

Prioblečenje in popravljanje se hitro in ceno izvrši, naročila z dežele na posamne solnčnike in dežnike se natanko po naznanilu izvrše.

Razpodažalcem so na razpolaganje obširni cenilniki in na zahtevanje se jim franco dopošljejo.

L. MIKUSCH,

fabrikant solnčnikov in dežnikov,

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

(316—1)

Vznemirljiva bolezen.

Bolezen začne se z malimi nepravilnostmi želodca; vender če se zanemari, poprime celo telo, kakor tudi ledvice, jetra, sploh ves prebavljivi sistem, napravi bedno življenje, in le smrt more rešiti tega zla. Bolezni večkrat ne razumi pacient sam. Če pa se vpraša, potem bode mogel sklepati, kje in kako je njega bolečina. Vprašanje: Ali imam kake bolečine, ali me tišči težavno dihanje po jedi? Ali imam težko čustvo, spremljano z omotico? Ali so oči rumene? Ali nij tudi debela slina na jeziku in na zobeh pri vzbuj, spremljana s slabim okusom v ustih? Ali imam bolečine na straneh ali v hrbtu? Ali nij napolnjena desna stran, kakor bi se hotela jetra povečati? Ali nij trudnost in omotica, ki me prijema, če se ravno postavim? Ali so odpadki ledvic malo ali močno barvani, vidljivi v posodi stoječi? Je-li po jedi prebavljanje zvezano z napetjem trebuha? Dela vetrove, kakor tudi puhanje? Ali ne bije tudi večkrat močno srce? Ti razni znaki ne pokažejo se na jedenkrat, a posamični mučijo bolnika nekaj časa in so predli zelo nevarne bolezni. Če bi se bolezen delj časa zanemarila, prouzroči suh kašelj, spremljan s slabostjo. Po preteku nekaj časa prouzroči suho polt z umazano rujavo barvo; roke in noge imajo vedno mrzel pot; kakor ledvice in jetra počasi boleha, pridružijo se tudi revmatične bolečine in navadno rvanje s to boleznijo je popolnem brezuspešno. Zelo znamenito je, da se bolezen hitro in natanko zdravi, takoj v začetku, kar se more doseči z lekom, kateri se more kot pravo sredstvo smatrati, da se vsa bolezen odpravi, da se vrne apetit in se prebavljivi organi spravijo zopet v pravi položaj. — Bolezen se imenuje: „Rolehanje na jetrih“, in pravo in najboljšo sredstvo je „izleček Shäker“. To zdravilo zadene začetek bolezni in jo prežene popolnem skozi ves sistem. Osebe, ki boleha vsled zaprtja, potrebujejo „Seiglove čistilne kuglice“ v zvezi z „izlečkom Shäker“. Seiglove čistilne kuglice ozdravijo zaprtje, odpravijo vročico in premrazenje, odproste glavobola in uduše bolezen na žolci. One so najgotovše, najprijetnejše in ob enem najpopolnejše kuglice, ki so se do zdaj izdelale. Kdor jih je jedenkrat poskusil, gotovo jih bode rabil še na dalje. One vplivajo polagoma, ne da bi prouzročevale bolečine in bi se morale v slučajih, ko čreva ne delujejo prosto in lahko, vkup z izlečkom rabiti. — Cena 1 steklenici izlečka Shäker gld. 1.25; 1 škatlica „Seiglovih čistilnih kuglic“ 50 kr. Lastnik A. J. White v Londonu, Newyork, Frankobrod na M.

Glavna zaloga v Avstriji: Dr. Ehrmannova lekarna „pri sv. Brigiti“, II., Briggatplatz, Dunaj.

Zaloga v Ljubljani: Jul. pl. Trnkoczy. V lekarnah: V Gorici: D. Christofletti; v Celovci: P. Birnbacher, Jos. Nussbaumer; v Novem mestu: Dom. Rizzoli; v Trstu: Farmacia al Camelo 25 Corso, Farmacia Piasso Grande; v Beljaku: Kumpfovi dediči; dalje v lekarnah: v Loki, Frizah, sv. Mohorji, Idriji, Metliki, Radovljici, Kamniku, Trbiži, Vipavi in Zadru in v vseh lekarnah družih mest Avstro-Ogrske. (253—4)

Do Amerike.

Poštni parobrodovi vozijo se iz Bremena do Novega Yorka, Baltimore itd. štirikrat na mesec; vožnja ta je, kakor dokazano, najhitrejša, postrežba potujočih najboljša in cena nizka. Natančna pojasnila daje radovoljno in brzo

R. Ranzinger, glavni poslovitelj v Ljubljani. (228—6)

Obče priznana kot jako izvrstno izdelana

podoba

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega,

je izšla. V originalu naslikal in v oljato barvenem tisku izvrstno izvršila sta ga c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reiffensteina na Dunaji.

Podoba

v oljato barvenem tisku 63 cm. široka, 79 cm. visoka, nerazpeta gld. 3; na platnu razpeta v 10 cm. širokem baroque okviru gld. 6.50 in v 13 cm. širokem okviru gld. 8 dalje, v velikosti 55—68 cm.; z 10 cm. širokem baroque okvirom gld. 5.80.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

(308—1)

Fran Kolman, zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

Ementalski sir,
Predarelski sir,
Savinjski sir,
Mesečnojezerski sir,
Rogatska kisela voda

(nova napolnitev),

vse v izvrstnej kвалiteti priporoča po najnižjih cenah prodajalnica

(282—3)

G. TREO,

v Ljubljani, na Prešernovem trgu št. 1.

Karpatski sir
(Primsen),

Olomuški kvargeljni,
Štajerska namizna vina,

FRAN ŽELEZNIKAR,

krojač v Ljubljani,

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovejših pariških journalih. — Za p. n. naročnike ima tudi razno blago po najnovejših vzgledih na razpolaganje. (175—8)

Dr. Katsch-ova
zdravstvena kava

po receptu

dr. Ferdinanda Katscha v Stuttgartu,

izdelujejo le jedino pravo

Henrik Franck sinovi v Ludvigsburgu.

Popolno nadomestilo

za pravo kavo v zrnih!

se priporoča z mlekom uživana kot vkusen, močen

ljudski živež;

kava, ki ne vznemirja živcev, nasprotno pak je zelo zdrava, krepliva in lahko prebavljiva; dvojno se priporoča za osebe, ki imajo slab želodec, kakor tudi zaradi zelo dobrega duha po kavi in nizke cene, tudi ker je — brez dodatka prave kave uže pripravljena za kuho.

Dobi se v vseh prodajalnicah s specerijami in v lekarnah po deželi in v mestu. (197—7)

IVAN JAX,

posestnik c. kr. privilegija za izboljšanje šivalnih strojev.

Šivalnih strojev glavna zaloga

v Ljubljani, Marije Terezije cesta, (hôtel „Evropa“, v Tavčarjevej hiši).

Zaloga najizvrstnejših šivalnih strojev vseh vrst, kakor tudi šivalnih strojev za rokavice in vseh delov k šivalnim strojem. — Lastna mehanika popravljiva delavnica. Ker nimam v zalogi, kakor druge prodajalnice samo jeden zistem, marveč vse renomirane glavne konstrukcije šivalnih strojev z najnovejšimi izboljšavami od 15 gld. višje, odpade samo ob sebi vsako priporočevanje. — Pri malej vplačitvi na mesečne obroke po 5 ali 10 gld. dobi vsak soliden kupec, privatna osoba ali šivilja šivalni stroj svojemu namenu primeren za kar šestleino poročstvo in pouk gratis dajem. — Vedno se bodem trudil svojim p. n. naročevalcem samo z dobrimi in zanesljivimi šivalnimi stroji postreči. — Tudi prevzamem šivalne stroje, kateri se niso pri meni kupili, v popravo. (321)

RADENSKA KISELOVODNA KOPEL

(železniška postaja Spielfeld).

Radenska kisela voda ima največ natron-litijona v sebi izmej vseh kiselih voda v Evropi. Vpliva specifično pri trganju po udih, pri kamenu v žolci, mehurji in ledvicah. Posebnega vpliva je pri kataru, pri respiracijskem traktu, pri kataru v bronhijah, žolodci in mehurji, pri tuberkulozi, pri žganju z jodom, hemeroidih, škrofeljnih, impotenci in živčnih boleznih.

Kiselovodne-železne in sladkovodne kopeli.

Vprašanja in naročila na stanovanja in rudninske vode naj se adresirajo na kiselovodni kopelni zavod v Radeni (Radain, v Ljutomerškem okraji), pošta Radgona v Štajerskej. Zaloga Radenskih kiselih voda v vsakej solidnej prodajalnici rudninskih voda. (274—2)

Priporočilo.

Podpisani usoja si p. n. obištvu uljudno naznanjati, da je 14. maja t. l. preselil se in odprl popolnem novo opravljeno

kavarno

na Kongresnem trgu v Lavrenčičevej hiši, in zahvaljujoč se za obilo obiskovanje v kavarni na Št. Peterskej cesti št. 4, ob jednom obeta, da bode po moči skrbel za najboljšo postrežbo.

Zaradi tega se za obilo obiskovanje v novej kavarni toplo priporoča udani

Mihail Marzolini, kavarnar

(318)

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225—6)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovejših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalčnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gld. višje brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Mnogo let uže skušano izvrstno sredstvo
proti trganju po udih, rematizmu in bolečinam v čutnicah

flujid proti trganju po udih,

FRANA IV. KVIKZE,

ces. kralj. dvornega založnika in okrožnega lekarja v Korneuburgu,

in pokaže se tudi izvrstno pri zvitji, otrplosti kit, pri zatitji krvi, zmečkanji, občutljivosti kože, dalje pri krajevem krči (krč v mečah), bolečinah v čutnicah, otektini, ki nastane po dolgo ležečih obvezah, osobito za krepljenje pred in zopetno ojačenje po prestanih velikih trpežih, dolgem potovanji itd., kakor tudi v veliki starosti pri nastopivši slabosti.

Pravo se dobi:

v Ljubljani: Viljem Mayer, lekar; G. Piccoli, lekar; Josip Svoboda, lekar; J. Trnkoczy, lekar; H. L. Wenzel. — V Skofjeji Loki: C. Fabiani, lekar. — V Celji: A. Baumbachovi dediči, lekarna; J. Kupferschmied, lekar. — V Kranji: Karol Šavnik, lekar. — V Tržiči: Oton Maly, lekar.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Cena jedne steklenice: 1 gld. a. v.

(665—5)

Razen tega so v skoro vseh lekarnah v kronovinah zaloge, katere se bodo naznanjale v provincijalnih listih.

Otvorenje gostilniškega vrta.

Udano podpisani javlja sl. občinstvu, da bode v nedeljo 14. maja odprl vrt v gostilni „Novi svet“

na Marije Terezije cesti,

ter da bode kakor doslej točil dobro, nepopačeno delenjsko vino liter po 36 kr., Bizelja po 40 kr. in Terana po 44 kr., potem Kozlerjevo mareno pivo po 11 kr. vrček, tudi bo postregel z izvrstno okusno kuhinjo.

Ozirajoč se na to in na pazljivo in hitro postrežbo vabi k obilnemu obiskovanju

z odličnim spoštovanjem

(319—1)

Janez Mešetelj, gostilničar.

Naznanilo.

Jemljem si čast naznanjati častitemu občinstvu, da sem ravnokar dobila v svojo zalogo raznovrstno

modno blago:

Mrežice, šapô, riše, modrce, predpasnike, nogavice, rokavice, ovratnike, manšete, zavratnice za gospe, gumbe, pozamentarije, trakove, prejo za pletenine in vezenine, trakove za vence itd.

Vse druge vrste jednakega blaga imam vedno v zalogi po najnižjih cenah. — V obilo naročbo se priporočam

Spoštovanjem

(307—1)

Marija Podkrajšek.

Rogatska kislá voda

na Štajerskem,

jedno uro od južno-železnične postaje Poličane z direktno zvezo na vse osobne in brzovlake s pošto ali najetim vozom.

Izkušena ogljeno-kisla glauberova slana voda, izvrstna pijača za ohlajenje in zdravlje, zoper slabo prebavljanje, katar v želodci in čevih, zaprtje, zoper bolezní na jetrih, vranici, žolci in mehurji, preobilo rejenje, slabo kri, zlato žilo, bledico itd.

Saisona od maja do oktobra.

Ogljeno-kisle kopeli, kopel v mrzlej vodi, klinična tehtnica, lepo in ceno večidel kurljivo stanovanje (maja in septembra najceneje) — velika dvorana — dobre gostilne — lepe obedne dvorane — kavarna — bralne sobe — terasa — sprehajališče — orkester — bali — koncerti — tombola — stalen poštni in telegrafni bureau.

(271—3)

Naročbe glede stanovanja in rudninske vode sprejema:

Vodstvo deželne zdravilnice v Rogatci (Štajersko).

Tu se dobivajo ceniki, programi in kopeliščne brošure zastonj.

Premestjenje prodajalnice.

Čevljev prodajalnica

JOSIP-a STROHMEIER-ja

(prej Ign. Pongratz)

ne več v Slonovej ulici, marveč

v Selenburgovej ulici št. 3 (Koslerjeva hiša)

priporoča se najponižje prečastitim naročnikom tudi v novem lokalu.

Spoštovanjem

(299—3)

Josip Strohmeier.

Gosp. **G. Piccoli**, lekar v Ljubljani!

Prosim Vas uljudno, da mi zopet pošljete 24 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Slednjo pošiljatev sem uže mej razne bolnike v svojej župniji razdelil in vpliv je bil vedno izvrsten.

V Fianoni, Istra, 22. avgusta 1881.

Spoštovanjem

Anton Vlašič,
župnik-kanonik.

Znamenito!

Prosim uljudno, pošljite mi 30 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Zahvaliti se imam le Bogu in Vam, da sem se iznebil migréne, katera me je leta in leta nadlegovala.

V Zenku, Hrvatska, 17. sept. 1881.

Spoštovanjem

Angelika Kling,
uradniška vdova.

(598—15)

Naroča naj se pri izdelatelji: **Gabrijel Piccoli**, lekar „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti. Naročila se promptno proti povzetju efektuirajo.

Znamenito!

Tu je na mestu: „Čast zaslugam!“
Večkrat sem rabil Vašo odlično

Franzevo esenco,

mnogim bolnikom sem jo nasvetoval in dober uspeh nij izostal.

V Chersanu, Istra, 27. junija 1881.

Spoštovanjem

Anton Lupetina,
župnik-dekan.

Tinctura Rhei Composita ali Franzeva esenca, izdelana po G. Piccoliji, lekarji „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti, iz vegetabilnih substancij sestavljena, s katero so si uže mnogi ti-soči k zdravju pripomogli, kakor se razvidi iz pisem, ki dohajajo izdelatelju. Ona ozdravlja želodčne bolezni in na spodnjem telesu, klanje, krča, gastrično mrzlico, zaprtje, hemeroidje, rumenico itd., ki je lahko smrtonosna, če se za časa ne kurira.

Cena steklenici 10 kr. a. v.

Ign. Thomanova vdova,

v Kravjej dolini št. 12,

priporoča

(314—1)

svojo zalogo dovršenih

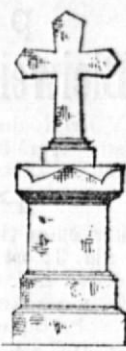
nagrobnih spomenikov

ter izvršuje prav po ceni vsa v kamenosekarsko obrt pripadajoča dela.

Dobro, točno in po ceni izvršuje tudi

altarje

in druga cerkvena dela.

Bergerjevo medicinično mlo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mlo iz smole** ima 40% koncent. **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega drugega mla iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo mlo iz smole** ter se pazi na znano varstveno marko.

Pri trdovratnih poltnih boleznih rabi se mestu mla iz smole z uspehom

Bergerjevo med. mlo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno **samo Bergerjevo mlo iz smole in žvepla**, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot **millejše mlo iz smole** za odstranjenje vseh

nečistosti na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično mlo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mlo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

(38—9)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V Kočevji J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J. Warto. V Kranji K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečný.

Ces. kralj.

izklj. priv.

Korneuburški prašek za živino,

za konje, rogato žival, ovce,

od

Frana Iv. Kwizde v Korneuburgu,

c. kr. dvornega založnika.

V konjarnah Nj. veličanstev kraljice Angleške in kralja Pruskega, cesarja Nemškega, kakor mnogih visokih oseb z izrednim uspehom vporabljan in z Londonsko, Pariško, Dunajsko, Monakovsko in Hamburško medaljo odlikovan.

Izkaže se kot živino redilni prašek pri pravilnem pokladanju vsled mnogoletne skušnje, če živina ne more jesti, če molze kri, da se zboljša kri, kot preservativ dihalnih in prebavljajnih težav podpira osobito naravno nasprotovanje živalij proti kužnim vplivom in zmanjša nagnenje k bulam in koliki.

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

V svojem zadnjem pismu od aprila t. l. smo Vam uže o zelo uspešnem rezultatu poročali, katerega smo dosegli z Vašim **Korneuburškim praškom za živino**. Mi se čutimo dolžne vsled opazovanja vpliva Vašega praška za živino ga članom kmetijskih družb v naši okolici, kakor tudi prebivalstvu sploh priporočati in prosimo Vas, da nam **tako** 100 velikih zavitkov praška za živino pošljete.

Grad Rosenau, dne 20. avgusta 1871.

Viteza **Schönererja** graščinsko oskrbnitvo.

Dobé se gori imenovani preparati pri naslednjih firmah:

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Svoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loki: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmiedt, lekar; Karol Krisper; Fran Janesch. V Krškem: F. Bömsches, lekar. V Kranji: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppo. V Wietingu: W. König.

Razen tega so skoro v vseh mestih in trgih v kronovinah zaloge, katere se časih po provincijskih listih oznanjajo.

(216)

Da se izogne ponarejanju, prosi se na to paziti, da vsaka etiketna nosi moj spodaj stoječi podpis v rdečej barvi.

Kdor mi skaže ponarejalca moje zavarovane znamke, da ga morem tožiti, dobi odškodnino do 500 gld.

Handwritten signature of Franz Kwizda